

ИЗВЕШТАЈ

о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности у припреми Предлога програма за индустријску безбедност за период 2026 – 2035. са Акционим планом за период 2026 - 2030. и Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за индустријску безбедност

На основу члана 77. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 – др. закон и 47/18), члана 36. став 1. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18), члана 41в став 3. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14, 8/19 – др. пропис и 106/25) и члана 28. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 94/24), Министарство заштите животне средине подноси Извештај о учешћу јавности у припреми Предлога програма за индустријску безбедност за период 2026 – 2035. са Акционим планом за период 2026 - 2030. и Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за индустријску безбедност.

Предлогом програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026 - 2035. године са Акционим планом за период 2026 - 2030. године утврђују се циљеви за унапређење индустријске безбедности. Спровођење Програма треба да омогући унапређење управљања ризиком од великих/индустријских удеса који укључују опасне супстанце кроз превенцију, приправност и одговор у случају да се они догоде. Превенција великих удеса обухвата мере и активности у циљу смањивања вероватноће настанка ових удеса и како би се избегли постојећи и стварање нових ризика од великих/индустријских удеса, што у већини случајева захтева мања улагања од потребних издвајања у смислу економске штете, трошкова одговора на удес и каснијег мониторинга. Приправност за катастрофе, укључујући и велике/индустријске удесе представља знање и капацитете свих учесника (Влада, државни органи, локалне самоуправе, оператери и појединци) да предвиде, реагују у случају катастрофа и опораве се од негативних таквих догађаја великих размера. Да би друштво у целини било спремно да реагује у случају великих/индустријских удеса, сарадња и комуникација између свих учесника мора бити уређена. Реаговање на велике/индустријске удесе, начелно, подразумева акције предузете непосредно пре, за време или непосредно након великих удеса у циљу спасавања живота, смањења утицаја на здравље људи и животну средину, те обезбеђивања јавне безбедности и задовољавања основних животних потреба погођених људи. Овакав приступ допринеће и унапређењу националне, прекограничне и међународне сарадње. Обезбеђивање примене ових механизма током животног циклуса опасних супстанци помоћи ће надлежним органима и оператерима да изграде отпорност и унапреде одрживи развој и заштите друштвену заједницу и природне екосистеме.

У току процеса израде Програма, одржане су три радионице радне групе. Радну групу за израду овог планског документа чинили су представници институција, организација, привредног сектора и организација цивилног друштва.

Одржано је више билатералних састанака, пре свега са МУП Сектором за ванредне ситуације ради идентификације проблема, утврђивања циљева и дефинисања мера и активности. Такође је одржан састанак са оператерима у циљу прикупљања информација о инвестицијама оператера које се, између осталог, односе и на јачање индустријске безбедности (3. јун 2025., 9 учесника присутно уживо и 27 on-line, укупно 36).

Министарство заштите животне средине спровело је јавне консултације о Нацрту програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026 - 2035. године са

Акционим планом за период 2026 – 2030. године у периоду од 19.06.2025. до 18. 07. 2025. године. Циљ овог поступка био је омогућавање грађанима и заинтересованим странама да се упознају са документима и дају своје примедбе, предлоге и коментаре, чиме се осигурава транспарентност и укључивање јавности у процес креирања докумената јавне политике. Нацрт програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026 - 2035. године са Акционим планом за период 2026 – 2030. године био је постављен на интернет страници Министарства заштите животне средине Републике Србије и на Порталу „еКонсултације”. Сугестије и коментари релевантни за израду предметних докумената су могли да се доставе на обрасцу који је био приложен. До 18.07.2025. године до 15:30 часова електронским путем на имејл адресу Министарства заштите животне средине су достављене сугестије и коментари од стране три субјекта:

1. Срђан Дробњаковић, Унија послодаваца Србије
2. УНЕКООП,
3. Лидија Кесар, УНИЦЕФ

На крају Извештаја је дата **Табела 1.** са прегледом коментара, примедби и сугестија на Нацрт програма и акционог плана, који је саставни део програма, и начину њиховог решавања са образложењем, за период консултација спроведених од 19.06.2025. до 18.07.2025. године.

Министарство је још једном спровело јавне консултације о Нацрту програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026 - 2035. године са Акционим планом за период 2026 – 2030. године у периоду од 6.08.2025. до 21.08.2025. године. Нацрт програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026 - 2035. године са Акционим планом за период 2026 – 2030. године и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026 - 2035. године били су постављени на интернет страници Министарства заштите животне средине Републике Србије и на Порталу „еКонсултације”. Сугестије и коментари релевантни за израду предметних докумената су могли да се доставе на обрасцу који је био приложен. До 21.08.2025. године до 15:30 часова електронским путем на имејл адресу Министарства заштите животне средине су достављене сугестије и коментари од стране два субјекта:

1. Хаџи Зоран Јовановић, Виа Панонија – РеХемп тим
2. НИС а.д. Нови Сад

За спроведне јавне консултације Министарство је објавило извештаје који су постављени на интернет страници Министарства, са прегледом коментара, примедби и сугестија и детаљним одговорима Министарства, и начину њиховог решавања са образложењем.

На крају Извештаја је дата **Табела 2.** са прегледом коментара, примедби и сугестија на Нацрт програма и акционог плана, који је саставни део Програма и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину, и начину њиховог решавања са образложењем, за период консултација спроведених од 6.08.2025. до 21.08.2025. године.

На основу члана 31. Уредбе о методологији израде докумената јавних политика („Службени гласник РС”, број 20/25) и члана 41 ст. 7. и 8. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14, 8/19 – др. пропис и 106/25), на предлог Министарства заштите животне средине, Одбор за привреду и финансије донео је Закључак 05 Број 353-12416/2025, од 12.11.2025. године, којим се спроводи јавна расправа о Предлогу програма за индустријску безбедност за период 2026 – 2035. са Акционим планом за период 2026 - 2030. и Извештају о стратешкој процени утицаја на животну

средину Програма за индустријску безбедност. Усвојен је програм јавне расправе која је спроведена у периоду од 20. новембра до 19. децембра 2025. године.

Према усвојеном Програму јавне расправе, учесници у јавној расправи су представници државних органа и организација, јавних служби, привредних субјеката, пословних удружења, стручне јавности, удружења, међународних организација, представници цивилног друштва, као и други заинтересовани учесници, а по окончању поступка јавне расправе, Министарство заштите животне средине било је у обавези да анализира све примедбе, предлоге и сугестије учесника у јавној расправи и сачини извештај о спроведеној јавној расправи о Предлогу програма и исти објави на својој интернет страници и на Порталу „еКонсултације”.

ЈАВНИ ПОЗИВ за учешће јавности у јавној расправи постављен је на интернет страници Министарства заштите животне средине Републике Србије, на адреси: <https://www.ekologija.gov.rs/informacije-od-javnog-znacaja/javne-rasprave/javni-poziv-za-ucescenje-javnosti-u-javnoj-raspravi-o-predlogu-programa-za-industrijsku-bezbednost-r-srbije-za-period-2026-2035-sa-akcionim-planom-za-period-2026-2030-i-izvestaju-o-strateskoj-proceni-uticaja-na>, као и на Порталу „еКонсултације”, на адреси: <https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/575/3>

Текст Предлога програма такође је био постављен на интернет страници Министарства заштите животне средине www.ekologija.gov.rs и на Порталу „еКонсултације”.

Дана 27. новембра 2025. године, у периоду од 11:00 до 14:00 часова, одржано је јавно представљање Предлога програма и Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, у просторијама Министарства заштите животне средине, у СИБ III, Омладинских бригада 1, у Београду, у Зеленој сали, у виду презентације и консултација, у хибридном формату.

За учешће на јавном представљању пријавили су се представници: Министарства заштите животне средине, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства рударства и енергетике, Агенције за заштиту животне средине, Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије,.

Испред овог министарства јавно представљање је координисала Александра Имширагић Ђурић, помоћница министра, која је образложила процес израде Програма за индустријску безбедност, као и циљеве Програма.

У даљем излагању, консултанتي УНДП су представили у појединостима текст Предлога програма, тако што су за свако поглавље изнете најважније појединости, као и детаљни циљеви, мере и активности за достизање циљева Програма..

На крају излагања Александра Имширагић Ђурић, помоћница министра, је позвала све учеснике Јавног представљања да узму учешће у дискусији и да изнесу своја запажања и предлоге.

У току јавног представљања, присутни су коментарисали Предлог програма и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину у позитивном смислу. Није било предлога или сугестија за измене/допуне Предлога програма и Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

У складу са чланом 22. став 3. и чланом 26. став 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину мишљења на Предлог програма за индустријску безбедност за период 2026 – 2035. са Акционим планом за период 2026 - 2030. и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за индустријску безбедност доставили су МЗЖС – Сектор за управљање животном средином, МУП и МРЕ. Коментари садржани у достављеним мишљењима и одговор Министарства заштите животне средине са образложењем дати су у **Табели 3**.

Табела 1. Преглед коментара, примедби и сугестија на Нацрт програма и акционог плана добијених у периоду консултација од 6.08.2025. до 21.08.2025. године, и одговор Министарства заштите животне средине са образложењем

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
Срђан Дробњаковић, Унија послодаваца Србије, Стевана Марковића 8, 11080 Београд, Земун	Унија послодаваца Србије је једина репрезентативна организација послодаваца у Републици Србији, са улогом да заступа и штити интересе и помаже послодавцима да унапреде своје пословање. Унија промовише друштвено одговорно пословање, одрживи развој и унапређење привредног амбијента. Става смо да одрживог раста и развоја нема без правременог предузимања одлучних активности и мера у циљу заштите и безбедности на раду, односно адекватних мера као одговора на климатске промене, доследно поштовања УН Агенде 2030 за одрживи развој, Зелене агенде, тежње ка угљеничној неутралности, посвећености заштити природних ресурса и смањења загађења, што све треба да у крајњем исходу омогући конкурентност домаће привреде и истовремено допринесе унапређењу квалитета живота свих грађана. Из наведених разлога, Унија поздравља одређеност и све активности Владе Републике Србије и Министарства заштите животне средине у правцу доношења <i>Програма за индустријску безбедност Републике Србије за период од 2026 - 2035. године</i> , који се доноси са циљем да омогући даљи несметани развој једне од најважнијих грана привреде - индустрије, на начин да се избегне ризик по здравље и безбедност људи, животну	У Уводу <i>Нацрта програма за индустријску безбедност Републике Србије за период од 2026 - 2035. године</i> , наводи се да је исти израђен је у складу са Стратегијом заштите животне средине - Зелена агенда за Републику Србију за период 2025 - 2033. године („Службени гласник РС”, број/25), али колико нам је познато да сама Стратегија до момента започињања консултација у вези са овим документом и објављивања започетог процеса консултација путем сајта еКОНСУЛТАЦИЈЕ, није усвојена, а самим тим ни објављена у Службеном гласнику РС, као ни на сајту Министарства заштите животне средине. Након јавне расправе о овом документу, немамо информације шта се десило са Нацртом стратегије, тако да сматрамо да би требало изоставити позивање на документ који још увек није донет. Такође истичемо да у Уводу Нацрта програма - у делу где се наводи да су Радну групу за израду овог планског документа чинили представници одређених државних органа, институција и других организација није наведен пун, односно тачан назив наше организације - <i>Унија послодаваца Србије</i> .	Програм за индустријску безбедност РС за период од 2026 – 2035. године се ради у складу са Стратегијом заштите животне средине - Зелена агенда за Републику Србију за период 2025 - 2033. године , с обзиром да је предвиђено да Стратегија буде усвојена пре Програма. Уколико Стратегија не буде усвојена до тренутка усвајања Програма, као основа за доношење Програма биће узети усвојени стратешки документи који се, између осталог, баве и утицајем индустрије у ванредним ситуацијама. Тачан назив ваше организације ћемо навести.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	и радну средину, да се избегну индустријске хаварије и удеси, а подстакне превентивно деловање, те да се управљање ризицима од хаварија подигне на највише ниво.		
	У оквиру Мере 1.3. <i>Подршка оператерима за израду Обавештења, Политике превенције великог удеса, Система управљања безбедношћу, Извештаја о безбедности и интерних Плана заштите од великог удеса</i> , као партнера у спровођењу мере предлагемо и Унију послодаваца Србије, као кровну и репрезентативну организацију послодаваца у Републици Србији.	Унија послодаваца Србије је организација која представља и штити интересе послодаваца у Републици Србији и помаже им да унапреде своје пословање, а своје активности спроводимо и путем правовременог информисања, обавештавања и едукације послодаваца о свим јавним политикама, прописима и другим стандардима од значаја за њихово пословање, као и о темама које допринесе одговорном и одрживом пословању. С обзиром да ова мера обухвата сет активности којима се пружа подршка оператерима за испуњавање обавеза у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса, а да се у оквиру мере ради преноса знања оператерима, успоставља систем за организовану размену знања и информација и континуирану сарадњу надлежних органа и оператера у Републици Србији, предлагемо да Унија послодаваца Србије буде партнер у спровођењу мере поред Привредне коморе Србије и оператера севесо комплекса.	Прихвата се. Прихвата се предлог Уније послодаваца Србије да буду укључени у активности Програма као партнери у спровођењу.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	У оквиру Мера 2.3. <i>Подришка јачању капацитета оператора за контролу опасности од великог/индустријског удеса</i> , предлажемо да Унија послодаваца Србије буде партнер у спровођењу мере.	Сматрамо да је Унију послодаваца Србије, као репрезентативног представника привреде и заговорника свеобухватне реформе образовања у складу са садашњим и будућим потребама привреде, неопходно консултовати и укључити, у својству партнера, у спровођење ове мере кроз ангажовање на припреми програма и организације обука за оператере севесо комплекса, а која укључује и теме о повећању безбедности комплекса, унапређење процедура за управљање ризиком и спречавање и ублажавање последица удеса, те израду одговарајућих приручника за обуке.	Прихвата се. Прихвата се предлог Уније послодаваца Србије да буду укључени у активности Програма као партнери у спровођењу.
УНЕКООП	И овај документ јавне политике, као и већина до сада усвојених, девалвиран је већ у фази израде, јер не постоје механизми или гаранције да ће предложене мере заиста бити спроведене у пракси. Као илустрација овог проблема служи и чињеница да се у великом броју докумената наводи како јединице локалне самоуправе (ЈЛС) немају довољне административне и стручне капацитете, те да је потребно ангажовање нових кадрова.	Сугестија: Неопходно је да се предложена решења претходно усагласе са Министарством финансија, како би се обезбедила њихова финансијска одрживост и реална могућност имплементације.	У вези сугестије „да се предложена решења претходно усагласе са Министарством финансија“, подсећамо да је у питању нацрт документа, који ће сигурно у процесу усвајања бити усаглашаван са Министарством финансија, у складу са Законом о планском систему и другим прописима из предметне области. При томе треба имати у виду да је у питању документ за који ће се тек планирати буџетска средства за активности које се планирају у наредним годинама. Поред буџетских средстава, за реализацију Програма предвиђају се и други извори финансирања.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
Лидија Кесар, УНИЦЕФ	Нацрт Програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026–2035. године са Акционим планом за период 2026–2030. године има велики значај за децу као посебно рањиву категорију становништва. Деца су физиолошки и психосоцијално осетљивија на последице индустријских удеса, због чега су им потребне посебне мере заштите (Child health , https://www.unicef.org/reports/state-of-worlds-children-2019 tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC/C/GC/26&Lang=en	Осетљивост Програма на потребе деце је неопходна јер: - Гарантује право деце на здраву и безбедну животну средину, у складу са међународним конвенцијама, пре свега Конвенцијом о правима детета и њеним Општим коментаром бр. 26 Комитета за права детета о деци и животној средини (2021), који истичу обавезу држава да обезбеде безбедне услове за живот и развој деце, и Уставом републике Србије - Омогућава рану едукацију и развој свести о безбедности, што доприноси дугорочној превенцији и бољој припремљености деце и младих за реаговање у случају индустријских удеса. - Смањује ризике по здравље, психолошки и физички развој деце, штитећи њихову добробит и будућност. - Подржава укључивање и информисање родитеља, наставника и локалних заједница, што повећава ефикасност мера безбедности. Стога је од кључне важности да Програм препозна децу и младе као посебно рањиву групу и у складу с тим развије и примени прилагођене активности, комуникационе стратегије и системе обавештавања који у потпуности одговарају њиховим специфичним потребама и правима	Слажемо се са констатацијом да су деца и омладина посебно осетљива група о којима мора да се води рачуна приликом израде и реализације докумената који имају за циљ заштиту и унапређење животне средине и заштиту здравља људи, у конкретном случају заштиту од великих удеса који укључују опасне супстанце. Мишљења смо да у делу текста Програма и Акционог плана, треба посебно нагласити „осетљиве групе становништва“. Те групе обухватају децу, омладину, старије особе, хроничне болеснике и особе са инвалидитетом, труднице и доиље и социјално угрожене особе. Такође подсећамо да се у оквиру <i>Извештаја о безбедности</i> за сва Севесо постројења вишег реда врши моделирање ефеката удеса које подразумева процену ширине повредиве зоне и која посебно обухвата школске и предшколске установе, установе из области здравства и социјалне заштите и сл. На такав Извештај сагласност даје МЗЖС.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	Предлог допуне у оквиру тачке 2.1 – Оквир јавне политике и прописа у ЕУ и на међународном нивоу, у делу који се односи на: Директива 2012/18/ЕУ о контроли опасности од великог удеса који укључује опасне супстанце (Севесо III): Након реченице: <i>„Ова директива налаже државама чланицама Европске уније да усвоје мере на националном и на нивоу компанија како би спречиле велике удесе и да обезбеде одговарајућу спремност и реаговање у случају да се такви удеси догоде.“</i> додати следећи текст: <i>„Директива захтева од држава чланица да, при процени да ли опасна супстанца представља велики ризик, обавезно анализирају, између осталог, физичка и хемијска својства, здравствене или физичке ризике, и ризике по животну средину.“</i>	Допуна са навођењем члана 4 Директиве 2012/18/ЕУ прецизира основу за процену ризика од великих удеса, јер обавезује на анализу својстава супстанци и њихових здравствених и еколошких ризика, што је кључно за усклађивање са ЕУ прописима и примену превентивних мера.	Не прихвата се. Није релевантно позивање на члан 4. Севесо директиве. Севесо III директива је у домаће законодавство у потпуности пренета Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце („Службени гласник РС”, број 94/24). Будући да се члан 4. односи на обавезу Комисије, не треба га транспоновати у национално законодавство. Он такође обухвата неке директне обавезе држава чланица у случају да желе да искористе механизам одступања, које се не морају пренети у национално законодавство. Република Србија не жели да искористи овај механизам одступања, с обзиром да он даје могућност избегавања обавеза из ове директиве.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	У оквиру 2.3. Регулаторни оквир Републике Србије предлаже се допуна са следећим прописима: Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС“ бр. 51/2025) Закон о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016, 95/2018 и 71/2021) Закон о заштити земљишта („Сл. гласник РС“ бр. 112/2015) Закон о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима („Сл. гласник РС“ бр. 54/2015) Закон о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС“ бр. 96/2021) Закон о заштити од нејонизујућег зрачења („Сл. гласник РС“ бр. 36/2009)	Наведени закони су релевантни за комплетирање правног оквира у области индустријске безбедности.	Прихвата се. У оквиру регулаторног оквира ће бити додати релевантни прописи: • Закон о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016, 95/2018 и 71/2021), • Закон о заштити земљишта („Сл. гласник РС“, број 112/2015) и • Закон о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима („Сл. гласник РС“, број 54/2015).
	На страни 31, у оквиру 3. Опис постојећег стања у области индустријске безбедности, предлажемо да се у фусноти наведе референца за „Анализа стања људских ресурса у систему смањења ризика од катастрофа“.		Референца: *Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама "Службени гласник РС", број 87/2018.
	У оквиру описа постојећег стања на стр. 32, под 3.3 Идентификовани проблеми, на почетку додати реченицу: „У Републици Србији постоји низ индустријских постројења која су регистрована као велики извори загађења (PRTR postrojenja – PRTR Srbija), стога представљају значајан ризик у области индустријске безбедности. “	Допуна је потребна јер представља неспорно идентификован проблем у Републици Србији, поткрепљен званичном јавно доступном базом података. PRTR postrojenja – PRTR Srbija	Не прихвата се. Предложена реченица се не може додати јер наведено стање у области загађења животне средине није карактеристично за Севесо комплексе. Да подсетимо, Програм се бави великим удесима који се могу десити у оквиру Севесо комплекса и који у редовном раду, најчешће нису значајни извори загађење животне средине. Реченица која се предлаже ради додавања се односи на индустријска

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
			постројења која континуирано емитују загађења изнад граничних вредности. Са аспекта управљања животном средином, то су две различите групе извора загађења.
	Посебан циљ 1: Достигнут висок ниво разумевања ризика и система планирања за управљање ризиком од великих/индустријских удеса (превенција, приправност и одговор) Предлог допуне Мере 1.4 „Подршка изради екстерних планова заштите од великог удеса у јединицама локалне самоуправе“, на страни 37, предлажемо да се дода следећа формулација: „...укључујући и посебне мере које се односе на заштиту деце као посебно осетљиве популације.“: Обавеза јединица локалне самоуправе је да израде екстерне планове заштите од удеса на локалном нивоу, у којима су идентификовани севесо комплекси у којима се обављају активности са опасним материјама и ризици од њих по друштвену заједницу и животну средину. Екстерни планови заштите од удеса треба да представљају реалну процену ресурса (укључујући људске, техничке и финансијске ресурсе), који су потребни за одговор на удес, укључујући и посебне мере које се односе на заштиту деце као посебно осетљиве популације	Увођење посебних мера за заштиту деце у екстерне планове заштите од великог удеса је од суштинске важности, с обзиром на то да су деца физиолошки и психолошки осетљивија на последице удеса и представљају једну од најрањивијих друштвених група. Имајући у виду да јединице локалне самоуправе имају законску обавезу израде ових планова, неопходно је да они укључују реалну процену потребних ресурса и мере заштите, при чему је кључно да се препознају специфичне потребе деце, нарочито у случајевима где се школе, вртићи или други објекти за децу налазе у близини Севесо комплекса. Овакав приступ је у складу са принципима правичности и инклузивности, домаћим законодавним и стратешким оквирима, као и међународним обавезама Републике Србије у области заштите права детета и смањења ризика од катастрофа.	Прихвата се. Мера 1.4. ће бити допуњена следећим текстом: „укључујући и посебне мере које се односе на заштиту осетљивих група становништва“.
	Посебан циљ 2: Изграђен капацитет институција и оператера у области индустријске безбедности	Увођењем осврта на ризике по децу и њихово здравље, добробит и развој, осигурава се да програми стручног	Прихвата се.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	Предлог допуне у оквиру Мере 2.1. Јачање капацитета институција на републичком и покрајинском нивоу за спровођење надлежности у области индустријске безбедности: Предлажемо да се у реченици „Ови програми укључују обуке из области препознавања и управљања ризицима...“ формулација прошири на следећи начин: Измењена реченица: „Ови програми укључују обуке из области препознавања и управљања ризицима, нарочито у области ризика по децу и њихово здравље, добробит и развој, и примену превентивних мера, обуке о планирању коришћења простора/подручја близу постојећих Севесо комплекса или при одабиру локација за нове комплексе у поступцима просторног планирања, јачање међусекторске сарадње између институција како би се омогућила ефикаснија размена информација, боља координација у реаговању и усаглашавање надлежности, као и организовање редовних симулационих вежби за реаговање у случају индустријских удеса, са циљем тестирања оперативних процедура и унапређења спремности надлежних органа у складу са екстерним плановима заштите од великог удеса.“	усавршавања препознају децу као једну од најрањивијих категорија становништва у случају индустријских удеса. Овакво формулисање је у складу са принципима инклузивности, као и међународним и националним стандардима који промовишу заштиту деце у ванредним ситуацијама. Додатно, ово омогућава институцијама да развијају капацитете у правцу правовремене и прилагођене реакције у заједницама где деца могу бити директно угрожена.	Мера 2.1. ће бити допуњена следећим текстом: „Ови програми укључују обуке из области препознавања и управљања ризицима укључујући и посебне мере које се односе на заштиту осетљивих група становништва.“
	Посебан циљ 2: Изграђен капацитет институција и оператера у области индустријске безбедности Предлог допуне Мере 2.3 „Подршка јачању капацитета оператера за контролу	У контексту индустријских удеса, деца представљају посебно угрожену категорију становништва, због своје физиолошке и психолошке осетљивости, ограничене способности самозаштите, као и потребе за	Не прихвата се. Мишљења смо да предложену меру не треба допуњавати јер је иста ограничена на активности оператера. Детаљни опис активности се налази у

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	опасности од великог/индустријског удеса“: Предлажемо да се у оквиру мере изричито наведе да: програми обука, симулације и вежбе за оператере комплекса, посебно оне вишег реда, треба да садрже и посебне мере заштите деце као најосетљивије популације, како би оператери били припремљени за потенцијалне индустријске удесе и могли брзо и ефикасно да реагују у заштити становништва.	прилагођеном подршком у ванредним ситуацијама. Укључивањем мера заштите деце у обуке и планове реаговања, осигурава се свеобухватнији и ефикаснији систем управљања ризиком, у складу са националним обавезама, али и међународним стандардима који препознају децу као приоритетну групу у оквиру политика смањења ризика од катастрофа. Оваква допуна доприноси унапређењу безбедности целокупне заједнице, а посебно најрањивијих.	оквиру Интерног плана заштите од удеса .
	Посебан циљ 2: Изграђен капацитет институција и оператора у области индустријске безбедности Предлог допуне Мере 2.4. Јачање капацитета свих инспекцијских служби у области индустријске безбедности Предлажемо допуну текста мере следећом формулацијом: <i>„...али и опасности и ризике од великих/индустријских удеса, а нарочито високих ризика по децу.“</i>	Деца као посебно рањива категорија становништва могу бити изложена несразмерно већем ризику у случају индустријских удеса, посебно уколико бораве у објектима у близини потенцијално опасних постројења. Допуном која истиче <i>високе ризике по децу</i> , осигурава се да инспекцијске службе приликом надзора и процене ризика посебно узимају у обзир потенцијалне последице по децу, као најосетљивију популацију. Оваквим приступом посебно се доприноси јачању системске превенције у заједницама у којима се налазе осетљиви објекти - школа и вртићи.	Не прихвата се. Мишљења смо да предложеној мери не треба допуњавати, јер је постојеће образложење целовито и обухвата све потребне аспекте рада инспекцијских служби.
	Посебан циљ 3: Подигнут ниво знања и сарадње са јавности о управљању ризиком од великих/индустријских удеса Мера 3.1 Информисање и подизање свести јавности о ризицима од великих/индустријских удеса	Деца представљају једну од најосетљивијих друштвених група када је реч о изложености ризицима од индустријских удеса. Због физичке и психолошке рањивости, последице по њихово здравље, развој и добробит могу бити знатно озбиљније у поређењу са	Прихвата се. Мера ће бити допуњена следећим текстом: „укључујући његове могуће последице за становништво, посебно осетљиве

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	Предлажемо допуну текста Мере 3.1 у делу који гласи: „...укључујући његове могуће последице за становништво и животну средину.“ на следећи начин: „...укључујући његове могуће последице за становништво, а нарочито децу, и животну средину.“	другим групама становништва. Препознавање ове рањивости у стратешким и планским документима је у складу са принципима права детета, обавезама Републике Србије у оквиру међународних уговора, као и са праксом управљања ризицима у кризним ситуацијама.	групе становништва и животну средину“.
	Предлог допуне за Меру 3.1: Предлажемо да се у оквиру мере дода следећа формулација: „Информативне кампање треба да укључе и прилагођене садржаје за децу и младе, кроз сарадњу са образовним установама и омладинским организацијама, како би се на узрасту прилагођен начин повећала свест о ризицима од индустријских удеса и поступању у случају удеса.“	Деца и млади су посебно осетљиви на последице индустријских удеса, али се истовремено ретко систематски обухватају у активностима информисања и едукације. Недостатак разумевања ризика и поступања у кризним ситуацијама код младих популација значајно утиче на њихову безбедност, али и на ефикасност заједничког одговора заједнице. Интеграцијом едукативних садржаја у школски систем и рад са омладинским групама, могу се развити трајни модели свести и понашања, што је у складу са принципима превенције и отпорности заједнице, као и обавезама државе у области права детета и смањења ризика од катастрофа.	Не прихвата се. Мишљења смо да меру не треба допуњавати, како је то формулисано у коментару. Предложене активности на едукацији и информисању опште популације у потпуности испуњавају циљеве дефинисане у Програму.
	Посебан циљ 3: Подигнут ниво знања и сарадње са јавности о управљању ризиком од великих/индустријских удеса Мера 3.2. Успостављање механизма за обавештавање јавности и доступност информација од значаја за безбедност грађана у случају удеса	Из постојећег описа мере не произилази јасно да ће бити успостављен нови или посебан механизам за обавештавање јавности. Активности попут едукативних кампања и јавних трибина имају информативно-едукативну функцију, али саме по себи не представљају механизам систематског и правовременог обавештавања у случају удеса. Због тога је потребно прецизирати ову	Прихвата се. Назив Мере 3.2. ће бити измењен, тако да ће гласити: „Унапређење механизма за обавештавање јавности и доступност информација од значаја за безбедност грађана у случају удеса“, с обзиром да основни механизми обавештавања и информисања већ постоје.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
		меру тако што ће се јасно дефинисати који се механизам планира успоставити (нпр. дигиталне платформе, системи за рано узбуњивање, локалне комуникационе мреже), како би јавност, а нарочито најугроженије групе као што су деца, била благовремено и тачно информисана у случају индустријских удеса.	
	Посебан циљ 3: Подигнут ниво знања и сарадње са јавношћу о управљању ризиком од великих/индустријских удеса Предлог допуне текста Мере 3.2: У пасусу који почиње са: „<i>Такође, биће унапређен систем и процедуре за обавештавање на локалном нивоу...</i>“, у реченици која се завршава са: „...<i>како би се грађани благовремено информисали о потенцијалним опасностима</i>“ предлажемо да се након те реченице дода следећи део: „...са посебним фокусом на рањиве групе, нарочито децу, као категорију становништва која је највише изложена здравственим и развојним ризицима у случају индустријских удеса.“	Деца су посебно осетљива на ефекте индустријских удеса због развојних, здравствених и безбедносних разлога, као и зависности од одраслих у ванредним ситуацијама. Увођењем фокуса на децу у оквиру система обавештавања осигурава се да механизми комуникације и узбуњивања буду инклузивнији, правовременији и делотворнији у заштити живота и здравља најугроженијих. У том смислу, системи обавештавања морају обезбедити приоритетну и прилагођену комуникацију за заштиту деце, како би њихови родитељи, старатељи, наставници и друге одговорне особе могле благовремено реаговати у њихову корист. Препознавање специфичних потреба деце у оквиру механизма обавештавања доприноси унапређењу свеукупне отпорности заједнице.	Не прихвата се. Мишљења смо да меру не треба допуњавати јер у образложењу, на крају пасуса стоји: „како би се грађани благовремено информисали о потенцијалним опасностима“, што укључује све групе становништва.
	Табела 6.1. Кључни показатељи учинка у односу на општи и посебне циљеве и мере за њихово спровођење Посебан циљ 3: Подигнут ниво знања и сарадње са јавношћу о управљању	Постојећи индикатор није довољно јасно мерљив и верификован. Само објављивање података не представља гарантовано информисање грађана, јер не постоји механизам којим се мери стварно разумевање или приступ тим	Не прихвата се. Не прихвата се предлог за допуну постојећих индикатора или увођење предложених додатних индикатора јер

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	ризиком од великих/индустријских удеса – Показатељ: Удео грађана који су информисани о управљању ризиком од великих/индустријских удеса у односу на број грађана који могу бити угрожени ефектима великих/индустријских удеса (%)	информацијама. Потребно је дефинисати поуздан извор верификације, као што су резултати анкета, број обука, радионица и јавних расправа. Предлажемо допуну постојећег индикатора или увођење додатних индикатора, као што су: • Број грађана који су учествовали у изради или усвајању просторних планова за севесо комплексе; • Број грађана који су учествовали у изради студија о процени утицаја на животну средину за нове или постојеће севесо комплексе; • Број организованих едукативних активности и број обухваћених грађана; • Проценат деце и младих у ризичним подручјима који су били обухваћени, консултацијама, програмима обуке и информисања (нпр. у школама или омладинским центрима). На овај начин се осигурава боље праћење ефеката мера под Посебним циљем 3, као и истинско унапређење информисаности и отпорности најугроженијих група становништва, укључујући децу и младе.	се одабрани показатељ може на најбољи начин да верификује у пракси.
	Табела 6.1. Кључни показатељи учинка у односу на општи и посебне циљеве и мере за њихово спровођење Посебан циљ 3: Подигнут ниво знања и сарадње са јавношћу о управљању ризиком од великих/индустријских удеса – Мера 3.2. Успостављање механизма за обавештавање јавности и доступност	У вези са овим индикатором, било би корисно да се у опису мере 3.2 јасније дефинише који конкретан механизам обавештавања јавности се успоставља. Индикатор указује на унапређење система и процедура за обавештавање, али тренутни опис мере не прецизира који систем или процедура су у питању, док назив мере имплицира да се ради о увођењу новог механизма који још није	Не прихвата се. Не прихвата се сугестија, у Акционом плану су дате конкретне активности.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	информација од значаја за безбедност грађана у случају удеса Показатељ: Унапређен систем и процедуре за обавештавање јавности и доступност информација од значаја за безбедност грађана (не/делимично/да)	успостављен. Због тога би додатно појашњење у опису допринело бољем разумевању и праћењу остварености циљева.	
	Предлог допуне у оквиру Посебног циља 1: Достигнут висок ниво разумевања ризика и система планирања за управљање ризиком од великих/индустријских удеса (превенција, приправност и одговор) У оквиру 11.5, после речи „смањење броја смрти“ додати: „обољења, умањења здравља и инвалидитета, нарочито код деце,“ , тако да цела реченица гласи: „Смањење броја смрти, обољења, умањења здравља и инвалидитета, нарочито код деце, и економских губитака узрокованих катастрофама, укључујући и индустријске несреће (индустријска безбедност доприноси отпорности становништва и инфраструктуре)	Удеси могу изазвати не само непосредне повреде или смрт, већ и дуготрајне здравствене последице као што су хроничне болести, смањење општег здравља и инвалидитет. Увођењем показатеља који посебно наглашава умањење здравља и инвалидитета, нарочито код мале, деце у развоју, трудница и мајки мале деце, прецизније се прати и вреднује утицај превентивних и заштитних мера у области индустријске безбедности, што доприноси свеобухватнијем приступу управљању ризиком и заштити, а посебно најосетљивијих група становништва.	Не прихвата се. Подциљ 11.5. јесте оперативни циљ Циља 11 Одрживог развоја, и индикатори су међународно усвојени и не могу се мењати. Овде је дато само поређење са циљевима и индикаторима одрживог развоја.
	Предлог допуне у оквиру Посебног циља 2: Изграђен капацитет институција и оператера у области индустријске безбедности У оквиру 3.9 после речи „смањење броја смрти и обољења“ додати: „умањења здравља и инвалидитета, посебно код деце,“ тако да цела реченица гласи:	Додавање „умањења здравља и инвалидитета, посебно код деце“ у је неопходно јер смртност и оболевање не одражавају у потпуности утицај опасних хемикалија и загађења на здравље становништва. Нарочито деца су осетљива и подложнија развоју хроничних здравствених проблема и инвалидитета услед излагања овим ризицима. Увођењем овог проширења обезбеђује се потпунији и прецизнији приказ здравствених последица	Не прихвата се. Подциљ 11.5. јесте оперативни циљ Циља 11 Одрживог развоја, и индикатори су међународно усвојени и не могу се мењати. Овде је дато само поређење са циљевима и индикаторима одрживог развоја.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	„Смањење броја смрти, обољења, умањења здравља и инвалидитета, посебно код деце , узрокованих опасним хемикалијама и загађењем ваздуха, воде и земљишта (индустријска безбедност директно утиче на заштиту здравља запослених, локалног становништва и животне средине).“	индустријских опасности, што доприноси бољем планирању и усмерености мера индустријске безбедности.	
	Предлог допуне у оквиру Посебног циља 3: Подигнут ниво знања и сарадње са јавношћу о управљању ризиком од великих/индустријских удеса У оквиру 11.5 после речи „смањење броја смрти „обољења, умањења здравља и инвалидитета, нарочито код деце,“ , тако да цела реченица гласи: Смањење броја смрти, обољења, умањења здравља, инвалидитета, нарочито код деце, и економских губитака узрокованих катастрофама, укључујући и индустријске несреће (индустријска безбедност доприноси отпорности становништва и инфраструктуре).	Увођењем „обољења и умањења здравља“проширује се обухват индикатора, јер индустријски удеси могу изазвати не само смртне исходе, већ и значајне здравствене последице које се огледају кроз хроничне болести и смањење општег здравственог стања погођених. Посебан акценат на деци је важан због њихове повећане осетљивости на токсичне ефекте и дугорочне здравствене импликације.	Не прихвата се. Подциљ 11.5. јесте оперативни циљ Циља 11 Одрживог развоја, и индикатори су међународно усвојени и не могу се мењати. Овде је дато само поређење са циљевима и индикаторима одрживог развоја.
	Анализа ефеката мера који се <i>Ефекте на друштво</i> Нагласити ефекте спровођења Програма на рањиве групе, посебно децу.	Важно је да Програм за индустријску безбедност у делу „ Ефекти на друштво “ јасно идентификује и прикаже позитиван утицај својих мера на децу и друге рањиве групе. Разлог за то је што су управо те групе, према бројним међународним стандардима (као што су Конвенција о правима детета УН, ЕУ директива Seveso III и препоруке Светске здравствене организације), препознате као најосетљивије на негативне последице индустријских удеса и изложености опасним материјама.	Прихвата се. Прихвата се сугестија, тако да ће прва реченица првог пасуса у оквиру поглавља <i>Ефекти на друштво</i> гласити: „Спровођење овог Програма ће довести до смањења ризика од удеса, чиме се директно штити здравље и живот грађана, посебно осетљивих група становништва који живе у близини севесо комплекса“.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
		Недовољна пажња према овим групама у анализи ризика и ефеката може довести до недовољно циљаних превентивних мера, чиме се смањује ефикасност Програма у заштити здравља и безбедности најугроженијих. Укључивање ових података не само да унапређује транспарентност и одговорност, већ и омогућава боље усмеравање ресурса и активности на заштиту оних којима је то најпотребније.	
	Предлог допуне у оквиру дела „Ефекти на друштво“ У реченици: „Спречавањем удеса смањују се директни и индиректни трошкови (здравствени, социјални, економски) и избегавају се дугорочне последице као што су евакуације, губитак радних места, оштећење имовине и деградација животне средине.“ Предлаже се додавање после речи „као што су“: „смрт, трајни губитак здравља и трајни инвалидитет“, тако да реченица гласи: Спречавањем удеса смањују се директни и индиректни трошкови (здравствени, социјални, економски) и избегавају се дугорочне последице као што су смрт, трајни губитак здравља, трајни инвалидитет, евакуације, губитак радних места, оштећење имовине и деградација животне средине.	Ово проширење омогућава потпунију и прецизнију слику ризика и последица, што је од значаја за разумевање пуног утицаја удеса на појединце и друштво у целини	Прихвата се. Прихвата се сугестија, тако да ће други пасус у оквиру поглавља <i>Ефекти на друштво</i> гласити: „Спречавањем удеса смањују се директни и индиректни трошкови (здравствени, социјални, економски) и избегавају се дугорочне последице као што су губитак живота, трајни губитак здравља, трајни инвалидитет, евакуације, губитак радних места, оштећење имовине и деградација животне средине.“
	Акциони план Програма за индустријску безбедност Републике Србије за период од	Деца и млади представљају посебно рањиву категорију становништва у случају индустријских удеса, што произлази из	Не прихвата се.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	2026. до 2035. године, припремљен је као његов саставни део. Предлог за унапређење мера 3.1.1, 3.1.2 и 3.1.3 у оквиру Акционог плана: Саветује се да се у оквиру мера за информисање и подизање свести јавности о ризицима од великих/индустријских удеса уведе посебан фокус на децу и младе као најрањивије и најосетљивије групе становништва. Конкретно, предлагемо да се активности прошире тако да укључују: Прилагођене едукативне кампање и материјале намењене школском узрасту, које ће на приступачан и интерактиван начин објашњавати ризике и мере понашања у случају удеса. Организацију радионица и јавних консултација које ће укључивати децу и младе, са циљем развоја свести и способности препознавања ризика. Подстицање активнијег учешћа младих у процесима доношења одлука путем прилагођених јавних консултација младима, школских савета, дигиталних платформи, Ureport-а, и др.	њихове физиолошке и психосоцијалне осетљивости, као и из потребе за раним развојем свести о безбедности. Ова рањивост је препозната и гарантована бројним међународним правним документима, као што су Конвенција о правима детета Уједињених нација која истиче право детета на здрав живот, безбедност и заштиту од свих облика опасности. Такође, Устав Републике Србије и национални закони обезбеђују заштиту права деце и младих, укључујући право на здравствену заштиту и сигурно животно окружење. Усмереност мера на децу и малде а допринеће не само смањењу непосредних ризика, већ и дугорочној побољшаној припремљености за реаговање у ванредним ситуацијама, што је у складу са принципима одрживог развоја и заштите људских права. Јачање капацитета деце и младих за препознавање и управљање ризицима подстиче изградњу културе безбедности која ће позитивно утицати на целокупну заједницу и обезбедити здравље и благостање будућих генерација.	Не прихвата се сугестија, јер је у случају великих удеса које укључују опасне супстанце значајнија едукација и сарадња са општом популацијом, не посебно са децом и омладином.
	Акциони план 1.3.3. Континуално ажурирање алата и упутстава за израду докумената оператера и ефикасну сарадњу са надлежним органима и локалном самоуправом Предлагемо да се укључе и следећи индикатори: % оператера са израђеним интерним плановима заштите од великог удеса	Ови индикатори ће омогућити прецизнију контролу и унапређење система безбедности.	Не прихвата се. Сугестија се не прихвата јер Министарство заштите животне средине редовно сакупља и анализира податке који су везани за предложене индикаторе.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	% оператера са израђеном политиком превенције великог удеса % оператера који достављају редовне извештаје о безбедности надлежним органима		
	Акциони План - Посебан циљ 3: Подигнут ниво знања и сарадње са јавношћу о управљању ризиком од великих удеса Показатељ: Удео грађана који су информисани о управљању ризиком од великих/индустријских удеса у односу на број грађана који могу бити угрожени ефектима великих/индустријских удеса, укупно	Како ће се мерити оствареност овог индикатора? Чињеница да су подаци објављени не значи нужно да је јавност обавештена. Предлаже се коришћење другог извора верификације. Предлажу се додатни индикатори: - Број грађана који учествују у поступку израде и усвајања просторних планова за Севесо комплексе или проширење капацитета постојећих комплекса - Број грађана који учествују у изради студије о процени утицаја на животну средину за нове Севесо комплексе, проширење постојећих или измене технологије.	Не прихвата се. Број грађана не представља релевантан показатељ, зато је дат удео грађана у односу на популацију. Погледати текст који садржи раније дате одговоре на сугестије УНИЦЕФ-а (Табела 6.1.).
	Акциони План - Посебан циљ 3: Подигнут ниво знања и сарадње са јавношћу о управљању ризиком од великих удеса - Мера 3.2: Успостављање механизма за обавештавање јавности и доступност информација од значаја за безбедност грађана у случају удеса Показатељ на нивоу мере: Унапређен систем и процедуре за обавештавање јавности и доступност информација од значаја за безбедност грађана	Овај индикатор говори о унапређењу система и процедуре за обавештавање јавности, али у опису мере није дефинисано који је то систем/процедура, а и сам назив мере говори о успостављању механизма (нешто што још увек не постоји). Погледати коментар горе на Програм, код мере 3.2.	Не прихвата се. Погледати текст који садржи раније дате одговоре на сугестије УНИЦЕФ-а (Табела 6.1.).
	Акциони План - Посебан циљ 3: Подигнут ниво знања и сарадње са јавношћу о управљању ризиком од великих удеса - Мера 3.2: Успостављање	У опису мере није дефинисано који је то систем/процедура. Погледати коментар горе на Програм, код мере 3.2.	Прихвата се. Назив Мере 3.2. ће бити измењен, тако да гласи: „Унапређење механизма за

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	механизма за обавештавање јавности и доступност информација од значаја за безбедност грађана у случају удеса Активност 3.2.2. Унапређење система и процедура за обавештавање у случају удеса на локалном нивоу		обавештавање јавности и доступност информација од значаја за безбедност грађана у случају удеса“, с обзиром да основни механизми обавештавања и информисања већ постоје.

Табела 2. Преглед коментара, примедби и сугестија на Нацрт програма и акционог плана у периоду консултација од 06.08.2025. до 21.08.2025. године, и одговор Министарства заштите животне средине са образложењем

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
Хаџи Зоран Јовановић, Виа Панонија – РеХемп тим	Општи коментари и сугестије: Наш тим научника, експерата и иноватора развио је, испитао у Институту за биоенергију у Бечу Обновљив извор енергије са минималном нултом емисијом CO ₂ . Тај енергент је производ биомасе од стабилне индустријске конопље која се може успешно производити на пољима у Србији и прерадити сопственом технологијом тако да се добије српски еколошки висококвалитетни енергент чији пепео добијен сагоревањем је изваредан оплеменљивач земљишта - потврда испитивањем у Институту за биоенергију у Бечу. Дакле нема отпада и задовољен је принцип циркуларне економије. Индустријска конопља спада у најодрживу, еколошку и регенеративну биљну културу на свету а за 4 месеца колики је вегетативни период даје минимум 10 тона врхунске биомасе по хектару и за исти период адсорбује из		Коментари и сугестије нису релевантни и у вези са садржајем и циљевима Нацрта програма и Акционог плана, који је саставни део Програма и Извештајем о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	ваздуха преко 20 тона CO₂!!!! на површини од 1 хектара. Успева на свим врстама земљишта, не тражи додатно заливање и не примењује се било који хемиски препарати у току вегетационог периода. Таква сировина даје врхунски ОИЕ, еколошки и са минимално неутралним CO₂ отиском и можемо га произвести (сировину и пелет) колико год је потребно а да при томе не угрозимо било коју пољопривредну област. Чак шта више висока профитабилност допринеће развоју руралних подручја у Србији а култура засађене на пољу са које је пожњевена индустријска конопља потпуно сигурно дају и већи и бољи квалитет рода. Колико, то тренутно огледно желимо да утврдимо и потврдимо. Читамо како термоелектране треба затворити и хиљаде радника оставити без посла. Нису термоелектране угљоелектране или гасноелектране већ термо електране које дају енергију а за то је идеално наше гориво, домаће еколошко, обновљиво и са минималном нултом емисијом CO₂ (испитујемо колико је тачно испод минималне емисије CO₂) Сачуваћемо термоелектране, радна места и шуме а постаћемо земља са зеленом енергијом са минималном емисијом CO₂. Да ли има праведније, боље и корисније енергетске транзиције у Србији? Молимо Вас за одговор а а наш тим ће бити срећан и задовољан да својим истраживањем, развојем и иновацијом помогне у		

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	одрживом развоју Србије и обезбеди живот нашим људима у здравој и безбедној животној средини. Стојимо на располагању за разговор, јер има још много проверених, ж и потврђених корисних података за које сматрамо да су изузетно битни али не би оптеретили овај коментар, јер се можда уопште не сложите са нашим предлогом и концептом. Ипак допунили би овај коментар јер нисмо вични за попуњавање доњих табела а желели би да усмеримо вашу пажњу на још јену (не баш оригинални предлог јер смо га добили из ЕУ) могућност за привредна друштва да плаћање такси за емисију CO2 практично сведу на нулу, па чак и да остваре добит. У питању су тз. „ЗЕЛЕНИ ВАУЧЕРИ”. Да би јасније образложили навешћемо један вирелни пример. Фабрика за производњу керамичких плочица за годину дана рада емитује 600 тона CO2. Ако инвестира у садњу индустријске конопље на 30 хектара, не плаћа таксу на емитовани CO2, јер 30 хектара индустријског конопље адсорбује CO2 из ваздуха за 4 месеца укупно: 600t. То је тачно колико и емитује та фабрика. Уз то синдикат те фабрике може за своје раднике који користе индивидуално грејање на скуп, увозни и фосилни гас, угаљ, дрво и увозну и скупу нафту да замени нашим, домаћим и јефтиним енергетским еколошким пелетама од биомасе индустријске конопље. У Србији с обзиром на тешко стање у привреди која		

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	замире, можда баш узгој и прерада индустријске конопље зарад индустријског коришћења био прави пут до новог живота. Тада би могао бити опште прихваћен слоган (идеја није оргинална јер су људи вековима тако говорили): „КОНОПЉА НАС ПОДИГЛА, ЊОЈЗИ ХВАЛА”.		

НИС а.д. Нови Сад	Општи коментари и сугестије: Поред подршке оператерима за израду Обавештења, Политике превенције великог удеса, Система управљања безбедношћу, Извештаја о безбедности и интерних Плана заштите од великог удеса, потребно је подзаконским прописима прецизирати квалификације правних лица која су овлашћена да израђују наведена документа.	Услед недостатка капацитета привредних друштава која врше израду Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, а и услед недостатка јасно дефинисаних критеријума и нивоа стручности за правна лица која могу да израђују поменута документа, иста се враћају на дораду више пута, а послодавци не препознају одговарајуће струке и искуство у раду као позиције мултидисциплинарног тима које интерно могу да израде потребна документа	Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце прописано је да је оператер комплекса дужан да изради и прибави сагласност на документа Извештај о безбедности интерни План заштите од великог удеса за комплекс вишег реда и Политику превенције великог удеса и Систем управљања безбедношћу за комплекс нижег реда. Због комплексности питања која је потребно обухватити и обрадити у захтеваним документима, а потом и примењивати, у њиховој изради треба да учествује мултидисциплинарни стручни тим оператера. Осим тога, дата је могућност оператеру да у израду Извештаја о безбедности укључи друго правно лице или предузетника и да то наведе у Извештају о безбедности. У вези са тим, сваки оператер који управља својим комплексом, мора да управља и ризиком од великог удеса, а у зависности од сложености самог комплекса и врста активности које се на њему обављају, оператер обезбеђује адекватан и довољан број обучених лица која имају потребна знања о ситуацији на комплексу и која, свако из своје области доприносе управљању ризиком од великог удеса. Додатно, везано за израду докумената, сматрамо значајним и доношење
---------------------------------	---	---	--

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
			подзаконских аката из ове области у којима је прописана и методологија за израду докумената, у циљу што прецизнијег дефинисања питања која треба разматрати у документима. С обзиром на комплексност и мултидисциплинарност питања која се разматрају у оквиру наведених докумената, као и да ниво захтева који морају бити испуњени зависи и сразмеран је нивоу ризика на сваком од комплекса, што се разликује у односу на сваки појединачни комплекс, мишљења смо да би овлашћивање било кога да може да израђује поменута документа било погрешно и неоправдано.
	У контексту материјално-техничке опремљености субјеката за спровођење надлежности у области индустријске безбедности на локалном и националном нивоу, поред Ватрогасних јединица, потребна је и стимулација и регистрација оператера и служби за реаговање у случају удеса.	Услед недостатка обучених екипа за реаговање на удесе изазване специфичним опасним супстанцама, постоји ризик од неконтролисаног удеса и немогућности да се благовремено реагује.	Мишљења смо да је у оквиру посебног циља 2. Изграђен капацитет институција и оператера у области индустријске безбедности, и предвиђених мера за реализацију овог циља, у знатној мери обухваћено питање јачања капацитета на свим нивоима, што укључује и реаговање у случају великих удеса на комплексима кроз спровођење обука. С обзиром да су ове активности дефинисане у Акционом плану, у оквиру планираних припрема програма обука предвидеће се укључивање свих релевантних актера који могу

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
			бити укључени у реаговање у случају великог удеса.
	Везано за унапређење механизма за обавештавање јавности и доступност информација од значаја за безбедност грађана у случају удеса, сматрамо целисходним детаљније уређивање механизма за информисање како би се ускладили све активности лица која имају обавезу извештавања (оператер, ЈЛС, Сектор за ванредне ситуације) и систем учинио јединственим, ефикаснијим и поузданијим.		Мишљења смо да је у оквиру Посебног циља 3: Подигнут ниво знања и сарадње са јавности о управљању ризиком од великих/индустријских удеса дат детаљан опис Мере 3.2. Унапређење механизма за обавештавање јавности и доступност информација од значаја за безбедност грађана у случају удеса, како би се унапредио систем и процедуре за обавештавање јавности и доступност информација од значаја за безбедност грађана у случају великог удеса. Везано за ову меру, у Акционом плану је предвиђена активност 3.2.2. Унапређење система и процедура за обавештавање у случају удеса на локалном нивоу.

Табела 3. Преглед коментара, примедби и сугестија садржаних у достављеним мишљењима на Предлог програма и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и одговор Министарства заштите животне средине са образложењем

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
МУП	Према допису 01 Број: 011-563/25-6 од 31.12.2025., МУП нема примедби на достављени материјал, односно на Предлог Програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026-2035. године са Акционим планом за период 2026-2030. године и на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за		

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	индустријску безбедност за период 2026–2035. године.		
МРЕ	У Програму за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026–2035. са Акционим планом за период 2026–2030, на страни 25, као и у Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026–2035, на странама 34 и 80, наведено је: „Уредбом о условима и поступку издавања дозволе за управљање отпадом, као и критеријумима, карактеризацији, класификацији и извештавању о рударском отпаду („Службени гласник РС“, број 53/17), делимично је транспонована Директива 2006/21/ЕС о управљању отпадом из екстрактивне индустрије (...) Уредба не препознаје постројења за отпад из рударских индустрија која спадају у област примене Севесо директиве (...)“ Предлажемо брисање наведеног текста из Програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026–2035. са Акционим планом за период 2026–2030, као и из Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за индустријску безбедност Републике Србије за период 2026–2035. Наиме, Уредбом о условима и поступку издавања дозволе за управљање отпадом, као и критеријумима, карактеризацији, класификацији и извештавању о рударском отпаду („Службени гласник		Не прихвата се. Законска регулатива Републике Србије којом је уређена област индустријске безбедности и контроле опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце не препознаје термин „севесо режим“. Констатација која је наведена у Програму да је: „Уредбом о условима и поступку издавања дозволе за управљање отпадом, као и критеријумима, карактеризацији, класификацији и извештавању о рударском отпаду („Службени гласник РС“, број 53/17), делимично је транспонована Директива 2006/21/ЕЦ о управљању отпадом из екстрактивне индустрије (...)“ заснована је превасходно на нејасном/непотпуном изузимању севесо комплекса од примене одредби Уредбе које се односе на превенцију великих удеса, а како је то јасно дефинисано у члану 6. став 1. Директива 2006/21/ЕС (Article 6. Major-accident prevention and information 1. This Article shall apply to Category A waste facilities, save for those waste facilities falling within the scope of Directive 96/82/EC/Севесо директива), имајући у виду да је у члану 23. Уредбе дефинисано да се одредбе ове уредбе примењују уколико се рударски отпад

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	РС“, број 53/17) у потпуности је транспонована Директива 2006/21/ЕС о управљању отпадом из екстрактивне индустрије, укључујући и одредбе које се односе на превенцију великих удеса, управљање безбедношћу и планирање заштите од удеса за депоније категорије А. Чланом 6. тачка 6) наведене уредбе прописана је обавеза оператора да, за депоније категорије А у складу са чланом 17. Уредбе, успостави политику спречавања великих удеса, систем управљања безбедношћу и интерни план за заштиту од удеса, чиме је обезбеђена примена прописа којима се уређује контрола опасности од великих удеса (Севесо режим). Сходно томе, оцена да је транспозиција Директиве 2006/21/ЕС „делимична“, као и тврдња да Уредба не препознаје постројења за отпад из рударске индустрије у контексту примене Севесо режима, нису правно основане. Додатно, истиче се да тумачење важећих прописа и оцена степена њихове усклађености са правом Европске уније представља надлежност органа државне управе који је предлагач и доносилац предметних прописа, те да се такве оцене не могу износити у стратешким и програмским документима без мишљења надлежног органа.		одлаже на депонијама одређеним у овој уредби као депоније категорије А, што значи на све депоније категорије А. Наведено ће довести до дуплирања процедура. Такође, неусаглашеност која може утицати на неправилну класификацију рударског отпада, односно класификацију рударских јаловишта односи се на неусаглашеност члана 17. тачка 1), подтачка (3) Уредбе са одредбом из Анекса III Директиве 2006/21/ЕС, 1. став, 3. алинеја (односи се на супстанце и смеше које су класификоване као опасне на основу прописа којима се уређује управљање хемикалијама, а не на основу прописа за управљање отпадом, како је наведено у Уредби).
	У Акционом плану потребно је извршити следеће допуне:		1. Прихвата се, измењено. 2. Прихвата се, измењено. 3. Прихвата се, измењено.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	1. На страни 75., Активност 2.1.3. Спровођење обука надлежних органа у вези индустријске безбедности на одлагалиштима рударског отпада (14-15 објеката), за коју је предвиђено Министарство рударства и енергетике као орган који је спроводи, у делу који се односи на Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин/еври, потребно је за 2027. годину предвидети средства у износу од 793.000,00 динара. Као извор финансирања потребно је предвидети буџетска средства. Тренутно нису предвиђена средства у Закону о буџету РС за 2026. годину, као ни у Програмском буџету за 2027. годину. Ова средства биће предвиђена у предлогу буџета за 2027. годину. 2. На страни 77., Активност 2.1.13. Попуњавање постојећих радних места и ново запошљавање службеника у области индустријске безбедности, за коју је предвиђено Министарство рударства и енергетике као орган који је спроводи, мења се назив активности, тако да гласи: „Попуњавање постојећих радних места са изменама и допунама описа послова и/или ново запошљавање службеника у области индустријске безбедности.“ 3. У делу који се односи на Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин/еври за предметну активност, потребно је за 2027. годину		4. Прихвата се, измењено. 5. Прихвата се, измењено.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	предвидети средства у износу од 2.067.000,00 динара, а за 2028. до 2030. године, предвидести средства у износу за сваку годину по 1.925.000,00 динара. Такође, као извор финансирања потребно је предвидети буџетска средства. Тренутно нису предвиђена средства у Закону о буџету РС за 2026. годину, као ни у Програмском буџету за 2027. годину. Ова средства биће предвиђена у предлогу буџета за 2027. годину. 4. На страни 84., Активност 2.4.7. Попуњавање постојећих радних места и ново запошљавање инспектора у области индустријске безбедности, за коју је предвиђено Министарство рударства и енергетике као орган који је спроводи, мења се назив активности, тако да гласи: „Попуњавање постојећих радних места са изменама и допунама описа послова и/или ново запошљавање инспектора у области индустријске безбедности.“ 5. У делу који се односи на Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин/еври за предметну активност, потребно је за 2027. годину предвидети средства у износу од 2.067.000,00 динара, а за 2028. до 2030. године, предвидести средства у износу за сваку годину по 1.840.000,00 динара. Бришу се предвиђена средства за 2026. годину. Такође, као извор		

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
	финансирања потребно је предвидети буџетска средства. Тренутно нису предвиђена средства у Закону о буџету РС за 2026. годину, као ни у Програмском буџету за 2027. годину. Ова средства биће предвиђена у предлогу буџета за 2027. годину.		
МЗЖС – Сектор за управљање животном средином	Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за индустријску безбедност у Републици Србији за период 2026-2035 године са Акционим планом за период 2026-2030, није у потпуности урађен у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину треба да се исправи и доради у делу где се описују варијантна решења, а што је обавеза према чл. 14 став 1 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину. Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину мора да се уподоби са чланом 14. став 3. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.	Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином, Одељење за заштиту од великог хемијског удеса поднело је Министарству заштите животне средине захтев број: 001798305 2024 од 02.12.2025. године за давање мишљења на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за индустријску безбедност у Републици Србији за период 2026-2035 године са Акционим планом за период 2026-2030. На основу члана 23. и 24. Закона решењем бр. 000035559 2026 од 08.01.2026. године је образована стручна комисија за оцену Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за индустријску безбедност у Републици Србији за период 2026-2035 године са Акционим планом за период 2026-2030. Увидом у достављену документацију, стручна комисија је у складу са одредбама члана 25. Закона, дана 12.01.2026. године размотрила и оценила Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину	Прихвата се. Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину је исправљен.

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
		Програма за индустријску безбедност у Републици Србији за период 2026-2035 године са Акционим планом за период 2026-2030. Према мишљењу стручне комисије Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Програма за индустријску безбедност у Републици Србији за период 2026-2035 године са Акционим планом за период 2026-2030, није у потпуности урађен у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Исти би ради усклађивања са Законом требало исправити и дорадити у делу где се описују варијантна решења, а што је обавеза према чл. 14 став 1 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину. Такође, садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину мора да се уподоби са чланом 14. став 3. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину. Чланом 14. став 1. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину прописано је да је Извештај о стратешкој процени документ којим се утврђују, описују, вреднују и процењују значајни утицаји на чиниоце животне средине до којих може да дође спровођењем плана и програма, <u>разумне варијанте које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао</u> узимајући у обзир циљеве и географски обухват плана и програма и одређују мере за спречавање	

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
		и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину. Такође Чланом 14. ставом 3. тачка 9. прописано је да Извештај о стратешкој процени садржи приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог плана и програма са <u>аспекта разматраних варијантних решења</u> и приказ начина на који су питања животне средине укључена у план и програм. Израђивач Извештаја о стратешкој процени није разматрао варијантна решења, већ је разматрао Сценарио А – настављање досадашњег тренда (постојеће стање) и Сценарио Б – усвајање и имплементација Програма за индустријску безбедност у Републици Србији (Извештај о стратешкој процени - тачка 3.2 стр.51.). Како постојеће стање не може да се разматра као варијантно решење, јер се оно не односи на спровођење општих и посебних циљева наведеног програма, Израђивач Извештаја о стратешкој процени би требало да наведени извештај усагласи да Чланом 14. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину. Уколико Израђивач Извештаја о стратешкој процени није у могућности да спроведе процену разумних варијантних решења, постоји могућност да у складу са чланом 17. тачка 6) Закона о стратешкој процени	

Подносилац коментара	Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење	Одговор Министарства заштите животне средине
		утицаја на животну средину и Прилогом 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину (Критеријуми за оцену извештаја о стратешкој процени), објасни методологију, тешкоће, техничке немогућности или недостатке одређених знања, са којим се орган надлежан за припрему плана сусрео како би спровео процену разумних варијантних решења. Исправљен и допуњен Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и Извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности треба доставити Министарству заштите животне средине ради добијања Сагласности на наведени извештај, у складу са члановима 29. и 30. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.	